

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 25Nt/22/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3825010498
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Radoslav Smatana, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2025:3825010498.2

Uznesenie

25Nt/22/2025

Okresný súd Prievidza samosudcom Mgr. Radoslavom Smatanom, PhD., v trestnej veci odsúdeného A. A., o návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania, na verejnom zasadnutí konanom v Partizánskom dňa 16.10.2025 takto

rozhodol:

25Nt/22/2025

Podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku súd návrh odsúdeného A. A., nar. XX.XX.XXXX, toho času vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, na povolenie obnovy konania v trestnej veci vedenej pôvodne na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou pod sp. zn. 1T/3/2023, zamietá.

odôvodnenie:

25Nt/22/2025

Rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou (v tom čase) č.k. 1T/3/2023-347 zo dňa 17.05.2023, právoplatným dňa 29.05.2023 bol obžalovaný A. A. uznaný vinným z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1, ods. 4 písm. c/, ods. 6 písm. b/, písm. d/ Trestného zákona účinného v čase rozhodovania s poukazom na § 138 písm. b/ Trestného zákona a bol mu za to uložený podľa § 172 ods. 6 Trestného zákona účinného v čase rozhodovania s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 8 Trestného zákona v spojení s § 36 písm. l/ Trestného zákona, § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Trestného zákona per analogiam trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov nepodmienečne, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, za súčasného uloženia trestu prepadnutia veci. Zároveň mu bolo uložené aj ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou. Bol mu uložený aj ochranný dohľad vo výmere 1 rok.

Dňa 16.05.2025 bol tunajšiemu súdu doručený návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania, ktorý odôvodnil v podstate tým, že novelizáciou Trestného zákona došlo k zmene výšky trestných sadzieb, čo sa týka aj jeho prípadu. Podľa novely Trestného zákona by bol odsúdený namiesto obzvlášť závažného pokračovacieho zločinu (trestná sadzba 10 až 15 rokov) za zločin (trestná sadzba 7 až 15 rokov) s nižšou spodnou hranicou trestnej sadzby, čo by bolo pre neho priaznivejšie. Preto žiada o znovuprejednanie jeho prípadu, nakoľko je prvotrestanec, odsúdený výhradne za marihuanu. Aktuálne má za sebou jednu tretinu trestu a je preradený do ústavu s nižším stupňom stráženia. K žiadosti priložil aj právne stanovisko JUDr. Karla Porubčina. Svoj návrh doplnil podaním zo dňa 20.05.2025, doručeným tunajšiemu súdu dňa 23.05.2025, kde poukázal na niektoré ustanovenia Trestného zákona a Trestného poriadku (medzi inými aj na § 394 Trestného poriadku, § 2 ods. 7 Trestného poriadku, § 36, § 38, § 39, Trestného zákona a na § 438j Trestného zákona) ako aj na § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu

SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov. V závere uviedol, že žiada návrhu na povolenie obnovy konania vyhovieť.

Nakoľko sa odsúdený v súčasnosti nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, súd postupoval v zmysle § 38 ods. 2 písm. a/ Trestného poriadku a ustanovil mu opatrením obhajcu, ktorého vyzval na doplnenie podania. Dňa 10.07.2025 bol tunajšiemu súdu doručený doplnený návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania prostredníctvom ustanoveného obhajcu, ktorý odôvodnil poukazom na skoršie odsudzujúce rozhodnutie odsúdeného a ďalej uviedol, že súd pri uznaní viny a uložení trestu skutok uvedený v obžalobe právne kvalifikoval ako pokračovací obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1, ods. 4 písm. c/, ods. 6 písm. b/, písm. d/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b/ Trestného zákona, kde bol odsúdenému uložený podľa § 172 ods. 6 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 8 Trestného zákona v spojení s § 36 písm. l/ Trestného zákona, § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Trestného zákona per analogiam trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov nepodmienečne, kde uznaniu viny predchádzalo vyhlásenie odsúdeného o vine. Poukázal na novelu Trestného zákona účinnú od 06.08.2024 uskutočnenú zákonom č. 40/2024 Z.z. v spojení s Nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 3/2024-761 zo dňa 03.07.2024, ktorou okrem iného došlo aj k zmene právnej úpravy drogovej trestnej činnosti (§ 171-173 Trestného zákona) a tiež na ustanovenie § 2 ods. 1 Trestného zákona a čl. 50 ods. 6 Ústavy SR, v zmysle ktorých ak nastane zmena právnej úpravy, uplatní sa tá právna úprava, ktorá je pre páchatela priaznivejšia. Ďalej sa v odôvodnení návrhu uvádza, že novela Trestného zákona zaviedla do právneho poriadku ustanovenie § 438j, ktoré podľa jeho názoru výslovne upravuje postup súdu v prípadoch, kde bol páchatel odsúdený pred účinnosťou zákona č. 40/2024 Z.z., no podľa novej právnej úpravy by bol skutok kvalifikovaný inak alebo by sa mu ukladal miernejší trest. Poukázal na to, že bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, čo je na dolnej hranici trestnej sadzby skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1, ods. 4 písm. c/, ods. 6 písm. b/, písm. d/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b/ Trestného zákona v čase ukladania trestu. Ak by však bol skutok právne kvalifikovaný podľa aktuálne účinného Trestného zákona ako zločin neoprávnenej výroby a obchodovania s omamnou látkou a psychotropnou látkou podľa § 173 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona (aktuálna trestná sadzba 7 až 15 rokov), by u neho za rovnakých podmienok podľa zásad ukladania trestov prichádzalo do úvahy uloženie trestu odňatia slobody vo výmere 4 roky a 7 mesiacov, teda podľa jeho názoru je pôvodne uložený trest odňatia slobody neprímerane prísny, z čoho vyplýva povinnosť súdu pri obnove konania trest prispôbiť novej právnej úprave. Teda v jeho prípade ide najmä o podstatnú zmenu zníženia dolnej hranice trestnej sadzby pri zmene právnej kvalifikácie, ktorá nastala novelou Trestného zákona účinnou od 06.08.2024, kde tieto skutočnosti boli súdu pri rozhodovaní o vine a treste dňa 17.05.2023 neznáme alebo ich nemohol zohľadniť, pretože vychádzal zo znenia v tom čase účinného Trestného zákona, ktorý bol medzičasom zákonodarcom novelizovaný. Navyše nové skutočnosti zakladajú podľa jeho názoru relevantné pochybnosti o správnosti pôvodného právneho posúdenia, najmä pokiaľ ide o výšku uloženého trestu odňatia slobody, vzhľadom na súčasne účinný Trestný zákon. Z tohto dôvodu sú podľa jeho názoru splnené podmienky pre povolenie obnovy konania, a to nielen podľa klasickej judikatúry k § 394 ods. 1 Trestného poriadku, ale aj podľa jeho širšieho, účelového výkladu, ktorý zodpovedá záujmu zákonodarcu umožniť spravodlivé rozhodnutie aj v prípadoch, kde sa následne zmenili rozhodujúce podmienky. Preto navrhol, aby konajúci súd rozhodol o povolení obnovy konania z dôvodu novej skutočnosti, že došlo k zmene právnej kvalifikácie skutku po novelizácii Trestného zákona a uložení trestu, ktorý je v súčasnosti pre neho zjavne prísnejší, než by bol podľa novej právnej úpravy. Podľa jeho názoru je uvedené dôvodom na opätovné preskúmanie veci s cieľom zabezpečiť rešpektovanie princípu retroaktivity v jeho prospech.

Na verejnom zasadnutí odsúdený zotrval na podanom návrhu, ako aj na skutočnostiach v ňom uvedených a viac sa k návrhu už nevyjadril.

Obhajca odsúdeného v konečnom návrhu uviedol, že napriek tomu, že ustanovenie § 438j Trestného zákona je koncipované tak, ako je to uvedené v zákone, má za to, že je tu daný priestor na úvahu ako zabezpečiť rešpektovanie princípu retroaktivity v prospech odsúdeného tak, aby boli zabezpečené rovnaké pravidlá pre všetkých. Teda ak podľa skoršej právnej úpravy bolo možné postupovať spôsobom upraveným v § 438j Trestného zákona, má za to, že v obdobných prípadoch po ďalšie zmene právnej úpravy je spravodlivé, aby sa postupovalo obdobne. V celom rozsah poukázal na podanie zo dňa 09.07.2025 a navrhol, aby súd rozhodol tak, ako je uvedené v návrhu a teda, aby obnovu konania povolil.

Prokurátor v konečnom návrhu uviedol, že po vykonanom dokazovaní je toho názoru, že nebol zistený žiadny zákonný dôvod v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku na povolenie obnovy konania, pričom aplikácia priaznivejšieho zákona v podobe zmeny zákona tak, ako sa ho domáha obhajoba je prípustná v inom procesnom režime, nie však v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku, a to obnove konania.

Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Podľa § 394 ods. 4 písm. b/ Trestného poriadku skutočnosťou skôr neznámou podľa odsekov 1 až 3 je aj strata účinnosti právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia podľa čl. 125 ods. 3 ústavy voči rozsudku vydanému na základe aplikácie takého právneho predpisu jeho časti alebo niektorého ustanovenia, ak tento rozsudok nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný.

Podľa čl. 125 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky ak ústavný súd svojím rozhodnutím vysloví, že medzi právnymi predpismi uvedenými v odseku 1 je nesúlad, strácajú príslušné predpisy, ich časti, prípadne niektoré ich ustanovenia účinnosť. Orgány, ktoré tieto právne predpisy vydali, sú povinné do šiestich mesiacov od vyhlásenia rozhodnutia ústavného súdu uviesť ich do súladu s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami vyhlásenými spôsobom ustanoveným zákonom, a ak ide o predpisy uvedené v odseku 1 písm. b/ a c/, aj s inými zákonmi, a ak ide o predpisy uvedené v odseku 1 písm. d/, aj s nariadeniami vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy. Ak tak neurobia, také predpisy, ich časti alebo ustanovenia strácajú platnosť po šiestich mesiacoch od vyhlásenia rozhodnutia.

Podľa § 438j Trestného zákona trest odňatia slobody, ktorý nebol podmiennečne odložený, a ktorý bol právoplatne uložený pred 1. májom 2022 za čin, ktorý bol posúdený ako trestný čin podľa § 171 alebo § 172, a ktorý by bol po 30. apríli 2022 posúdený ako iný trestný čin alebo ako čin miernejšie trestný, súd po opätovnom posúdení pomerne skrátí, ak dĺžka uloženého trestu odňatia slobody prevyšuje hornú hranicu trestnej sadzby pre taký čin po nadobudnutí účinnosti tohto zákona, alebo ak vzhľadom na osobu páchatel'a a okolnosti prípadu by bolo ponechanie pôvodnej dĺžky trestu odňatia slobody pre odsúdeného neprimerane prísne. Pritom súd prihliadne na vzájomný pomer trestnej sadzby ustanovenej pre čin pred nadobudnutím a po nadobudnutí účinnosti tohto zákona. Podľa rovnakých zásad postupuje, ak za taký čin a zbiehajúci sa iný trestný čin bol uložený úhrnný alebo súhrnný trest. O pomernom skrátení trestu rozhoduje súd, v obvode ktorého sa trest odňatia slobody vykonáva, a to aj bez návrhu.

Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 3/2024 vo veci zákona č. 40/2024 Z. z. bol dňa 06.08.2024 zverejnený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky. Dňom vyhlásenia tak zanikajú účinky uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.02.2024, ktorým súd čiastočne pozastavil účinnosť novely Trestného zákona publikovanej pod číslom 40/2024 Z. z..

Novelizáciou zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona zákonom č. 40/2024 Z. z. tak došlo s účinnosťou od 06.08.2024 k zmene znenia ustanovení Trestného zákona v zmysle § 171 až 173 Trestného zákona (upravujúce drogovú trestnú činnosť), pričom tieto aktuálne ustanovenia sú pre odsúdeného priaznivejšie. Avšak akákoľvek legislatívna zmena zákona, aj priaznivejšia pre odsúdeného, ktorá nastala až po právoplatnosti meritórneho rozhodnutia v pôvodnom konaní, nie je dôvodom na povolenie obnovy konania. Podstatou obnovy konania je totiž naprávať možné skutkové omyly, pričom pri zmene zákona sa nemení skutok, ale mení sa právo. V zmysle Stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 44/2023 podmienky obnovy konania sa netýkajú zmeny právneho stavu, t.j. zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukladania trestu, pričom splnením podmienky na obnovu konania „ex lege“ je tá právna skutočnosť, ak ústavný súd vyslovil nesúlad zákona s Ústavou Slovenskej republiky (§ 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky).

Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 3/2024 však nekonštatoval nesúlad dovtedajšieho znenia ustanovení §§ 171 až 173 Trestného zákona upravujúcich drogovú trestnú činnosť s Ústavou Slovenskej republiky, ale konštatoval, že novelizácia okrem iného aj týchto zákonných ustanovení zákonom č. 40/2024 Z. z. je súladná s Ústavou Slovenskej republiky.

Ide teda o inú právu situáciu ako predpokladá ustanovenie § 394 ods. 4 písm. b/ Trestného poriadku a nejde tak o dôvod povolenia obnovy konania. Záverom je potrebné uviesť, že prípustná je zmena skorších právoplatných rozhodnutí (retroaktivita) len ak to zákonodarca výslovne v zákone upraví, tak ako to urobil len v spojitosti s postupom podľa § 405a Trestného poriadku a § 405b Trestného poriadku, avšak predpokladom takého postupu je zánik trestnosti činu v dôsledku zmeny zákona podľa § 84 Trestného zákona, nie zmena pravidiel ukladania trestov, ani zmiernenie trestných sadzieb v dôsledku zmeny Trestného zákona. Preto za skutočnosť súdu skôr neznámu v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku nemožno považovať novelu Trestného zákona účinnú od 06.08.2024, nakoľko táto v čase vyhlásenia predmetného meritórneho rozhodnutia v pôvodnom konaní objektívne neexistovala, a teda nemohla byť zohľadnená v procese rozhodovania.

Záverom súd dodáva, že pokiaľ sa odsúdený dožadovateľ na predmetnú vec aplikovať ustanovenie § 438j Trestného zákona, v danej veci na aplikovanie tohto ustanovenia neboli splnené zákonné podmienky, nakoľko odsúdenému bol v predmetnej trestnej veci vedenej pôvodne na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou pod sp. zn. 1T/3/2023 ukladaný trest (rozsudok zo dňa 17.05.2023) podľa právnej kvalifikácie skutku účinnej od 01.05.2022, teda tej priaznivejšej právnej úpravy, na ktorú dané ustanovenie poukazuje. Okolnosť, že došlo k opätovnej novelizácii aj týchto zákonných ustanovení sa však už podľa názoru súdu na toto ustanovenie nevzťahuje, nakoľko toto upravovalo špeciálne len situáciu, ktorá nastala novelou Trestného zákona účinnou od 01.05.2022. Podľa názoru súdu pokiaľ by vôľa zákonodarcu smerovala k tomu, aby sa toto ustanovenie aplikovalo aj na aktuálnu zmenu zákona účinnú od 06.08.2024, tak by na to poukázal v prechodných ustanoveniach v zmysle § 438k Trestného zákona, avšak tak neučinil.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania ako nedôvodný zamietol.

Poučenie:

25Nt/22/2025

Proti tomuto uzneseniu možno podať sťažnosť do 3 (troch) pracovných dní odo dňa jeho oznámenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne. Sťažnosť má odkladný účinok.